

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

L E G E

pentru modificarea Legii nr. 307/2013 pentru ratificarea Convenției cu privire la construirea și exploatarea unui Centru de cercetare în domeniul antiprotonilor și al ionilor în Europa, semnată la Wiesbaden la 4 octombrie 2010

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1 Sursa proiectului de act normativ

Proiectul este inițiat de Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării.

2.2 Descrierea situației actuale

România este stat membru fondator al Centrului de cercetare în domeniul antiprotonilor și al ionilor în Europa (denumit în continuare centrul FAIR), o mare infrastructură de cercetare aflată în construcție la Darmstadt, în Germania. Centrul FAIR se numără printre cele mai mari proiecte cu acceleratoare din lume pentru științe fundamentale și aplicate ce va deschide oportunități de cercetare fără precedent în domeniul fizicii hadronice, nucleare, atomice și plasmei. La realizarea acestui proiect ambițios început în 2010 odată cu semnarea Convenției FAIR contribuie statele semnatare ale Convenției FAIR și anume Finlanda, Franța, Republica Federală Germania, India, Polonia, România, Federația Rusă, Slovenia și Suedia precum și Marea Britanie, în calitate de partener asociat.

Parlamentul României a ratificat Convenția FAIR prin Legea nr. 307/2013 și a desemnat ministerul de resort, în prezent Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării, ca autoritate responsabilă pentru aplicarea prevederilor sale.

Construirea, punerea în funcțiune și exploatarea/operarea centrului FAIR a fost încredințată unei societăți cu răspundere limitată, cu sediul la Darmstadt, care se supune legislației germane. Ministerul Cercetării, Inovării și Digitalizării este acționar la compania FAIR GmbH unde deține 1,16% din capitalul subscris în valoare nominală de 25.000 euro. Precizăm faptul că acționarul majoritar, cu aproximativ 70% din acțiuni la compania FAIR GmbH, este Centrul Helmholtz de Cercetare pentru Ioni Grei din Darmstadt, finanțat de Germania prin Ministerul Federal pentru Educație și Cercetare.

La data semnării Convenției FAIR, România s-a angajat să contribuie proporțional cu numărul de acțiuni deținute, în numerar și în natură, cu suma de 11,87 milioane euro (calculată la nivelul prețurilor din 2005) la costurile totale de construcție a infrastructurii în valoare de 1.027 milioane de euro (prețuri 2005), cu termen de finalizare a investiției în 2018.

Pe parcursul implementării proiectului de infrastructură au apărut o serie de dificultăți generate de condițiile nefavorabile de pe piața germană a construcțiilor civile (cererea mai mare decât oferta), estimările neadecvate de costuri, replanificarea întregului proiect de execuție, creșterile de prețuri și prelungirea duratei de realizare a proiectului. Continuarea proiectului FAIR a fost posibilă prin suplimentarea contribuțiilor statelor membre semnatare ale Convenției FAIR în

2015 și 2019. Astfel, noua contribuție a României, calculată prin aplicarea procentului de acțiuni deținute la compania FAIR GmbH la valoarea totală a costurilor de construcție, suplimentată cu sumele necesare eliminării riscurilor precizate anterior, este de 22,93 milioane euro (prețuri 2005), eșalonată în perioada 2011-2027.

Având în vedere evaluarea independentă a proiectului de infrastructură realizată de un comitet de experți internaționali în 2022, raportul conducerii companiei privind nevoile de finanțare pentru perioada 2023-2029 și angajamentul suplimentar al Germaniei în valoare de 518,2 milioane euro, Consiliul FAIR a ridicat în 2023 plafonul de cheltuieli pentru construcția centrului de cercetare la 2.670,9 milioane euro. Cauzele care au condus la creșterea costurilor sunt de fapt consecințe ale pandemiei care au rezultat în cereri de plată suplimentare ale companiilor de construcții civile și de planificare, urmate de alte dificultăți ulterioare ce au generat perturbări ale lanțurilor globale de aprovizionare și creșteri ale prețurilor, inclusiv la energie electrică și combustibili, dar și războiul din Ucraina care a impus prin sancțiunile economice stabilite de rezoluția U.E. rezilierea contractelor de colaborare cu Federația Rusă și reluarea achizițiilor pentru execuția componentelor necesare centrului FAIR, inițial atribuite acționarului rus ROSATOM.

De asemenea, în baza acestui nou angajament financiar al Germaniei, Consiliul FAIR decide recalcularea în consecință a angajamentelor necesare din partea celorlalți acționari, proporțional cu acțiunile deținute de fiecare și solicită acționarilor asigurarea acestor contribuții suplimentare.

Potrivit procentului de acțiuni deținute, contribuția suplimentară care revine României este de 8,3 milioane euro la nivelul prețurilor actuale, echivalentă cu 4,6 milioane euro (prețuri 2005), sumă plătită, în numerar și în tranșe, în intervalul 2025-2029.

Trebuie menționat faptul că, potrivit prevederilor anexei la Convenția FAIR, art. 6 „Acționarii”, alin. (2), fiecare acționar va subscrie cel puțin 1% din capitalul social.

În aceste condiții, suplimentarea contribuției României ar permite păstrarea calității de acționar la compania FAIR GmbH prin menținerea procentului de acțiuni deținute (1,16% valoare procentuală și 291 euro valoare nominală), dar și fructificarea pe viitor a investiției deja realizate prin plata contribuțiilor anuale la construcția centrului FAIR din 2011 până în prezent.

În caz contrar, conform capitolului VII „Schimbări în acționariat” din anexa la Convenția FAIR, la răscumpărarea sau repartizarea acțiunilor sau a unei cote-părți din acțiunile deținute, acționarul în cauză va beneficia de un aranjament de plată din partea companiei FAIR GmbH egal cu cuantumul valorii nominale a acțiunilor sale din capitalul social.

Procesul de punere în funcțiune a centrului FAIR se va derula în paralel cu ultima etapă de construcție și se va transforma progresiv într-un proces de operare/exploatare a centrului de cercetare. Faza intermediară de punere în funcțiune, între etapa de construcție și cea de operare a centrului, este menționată în tratatul internațional ratificat de România, la Documentul tehnic 2 “Costurile de construcție detaliate și tabelul cheltuielilor estimative anuale de construcție și exploatare”, anexă la Convenția FAIR.

Printr-o altă decizie a Consiliului FAIR din 2023, data de începere a fazei de punere în funcțiune a centrului FAIR este stabilită pentru 2024. În consecință, Consiliul FAIR a decis constituirea unui buget separat pentru punerea în funcțiune, diferit de bugetul pentru construcție. Repartizarea acestor cheltuieli în sarcina acționarilor va fi calculată în același mod, prin aplicarea procentului de acțiuni deținute de fiecare acționar la costurile anuale. Dat fiind timpul scurt la dispoziție pentru ca acționarii să parcurgă procesele/procedurile la nivel național care să permită luarea angajamentelor de plată, s-a decis împrumutarea sumei de 5,9

milioane euro, estimate ca necesare pentru 2024, din bugetul alocat pentru construcția centrului și restituirea ulterioară a acesteia de îndată ce va fi posibil.

2.3 Schimbări preconizate

Având în vedere situația prezentată anterior, prin prezentul proiect de lege se propun două modificări ale Legii nr. 307/2013 pentru ratificarea Convenției cu privire la construirea și exploatarea unui Centru de cercetare în domeniul antiprotonilor și al ionilor în Europa, semnată la Wiesbaden la 4 octombrie 2010.

Prima modificare avută în vedere se referă la asigurarea contribuției României la construirea centrului FAIR cu valoarea de 4,6 milioane euro (la nivelul prețurilor din 2005), echivalentă cu 8,3 milioane euro la nivelul prețurilor actuale și prelungirea perioadei pentru plata acestei contribuții până în 2029. Plata acestei contribuții este repartizată uniform în perioada 2025-2029, în 5 tranșe anuale egale în valoare de 1,66 milioane euro (prețuri actuale).

A doua modificare se referă la faza de punere în funcțiune a centrului de cercetare, contribuția aferentă acesteia fiind menționată distinct împreună cu cea pe care România o va asigura pentru etapa de exploatare a centrului FAIR prin hotărâre de Guvern.

2.4 Alte informații

Nu este cazul.

Sectiunea a 3-a

Impactul socioeconomic

3.1 Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.2. Impactul social

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.3 Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4 Impactul macroeconomic

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.1 Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.4.2 Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

3.5 Impactul asupra mediului de afaceri

Mediul economic dar și institutele de cercetare din România care au oferte de produse și servicii pot participa la licitațiile organizate de compania FAIR GmbH și pot obține contracte de furnizare bunuri (instalații, echipamente, subansamble, componente, material tehnologic de înaltă performanță, etc.) și contracte de servicii, atât pentru etapa de construcție cât și pentru cea de exploatare a centrului FAIR. Obținerea acestor contracte de execuție produse și/sau

d) alte tipuri de venituri						
4.2 Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care: a) buget de stat, din acesta: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii b) bugete locale: i. cheltuieli de personal ii. bunuri și servicii c) bugetul asigurărilor sociale de stat: i. cheltuieli de personal bunuri și servicii d) alte tipuri de venituri	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul
4.3 Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat b) bugete locale	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul
4.4 Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
4.5 Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul	Nu este cazul
4.6 Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul					
4.7 Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: a) fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; Nu este cazul. b) declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară. Nu este cazul.						
4.8 Alte informații Contribuția României la construcția centrului FAIR în sumă de 4,6 milioane euro la nivelul prețurilor din 2005, echivalentă cu 8,3 milioane euro la nivelul actual al prețurilor, se repartizează uniform în perioada 2025-2029, prin plata a 5 tranșe anuale egale în sumă de 1,66 milioane euro. Fondurile necesare pentru contribuția României la construcția centrului FAIR se asigură din bugetul de stat alocat anual Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, în limita						

fondurilor aprobate, cu încadrare în estimările bugetare ale Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării pentru anii 2025-2027 și anii ulteriori.

Sectiunea a 5-a

Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1 Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Nu este cazul

5.2 Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3 Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.1 Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.3.2 Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.4 Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.5 Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

5.6 Alte informații

Nu este cazul

Sectiunea a 6-a

Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1 Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

6.2 Informații privind procesul de consultare cu organizațiile neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de act normativ a îndeplinit procedura privind transparența decizională în administrația publică prevăzută de Legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată.

6.3 Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale,

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

6.4 Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul

6.5 Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul de act normativ va fi supus avizării Consiliului Legislativ.

6.6 Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1 Informarea societății civile cu privire la necesitatea elaborării proiectului de act normativ

În conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, proiectul de act normativ a fost afișat pe pagina de internet a Ministerului Cercetării, Inovării și Digitalizării, la adresa <https://www.mcid.gov.ro/transparenta-decizionala-2/> începând cu data de 27 martie 2024, în vederea acordării posibilității societății civile de a formula propuneri și observații.

7.2 Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice.

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect.

Secțiunea a 8-a

Măsuri de implementare, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1 Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Proiectul de act normativ nu se referă la acest subiect

8.2 Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate mai sus, a fost elaborat prezentul *proiect de Lege pentru modificarea Legii nr. 307/2013 pentru ratificarea Convenției cu privire la construirea și exploatarea unui Centru de cercetare în domeniul antiprotonilor și al ionilor în Europa, semnată la Wiesbaden la 4 octombrie 2010*, pe care îl propunem spre aprobare.

MINISTERUL CERCETĂRII, INOVĂRII ȘI DIGITALIZĂRII

Ministru

Bogdan-Gruia IVAN

Avizăm,

VICEPRIM-MINISTRU,

Marian NEACȘU

MINISTERUL AFACERILOR EXTERNE

Ministru

Luminița-Teodora ODOBESCU

MINISTERUL FINANTELOR

Ministru

Marcel-Ioan BOLOȘ

MINISTERUL JUSTIȚIEI

Ministru

Alina-Ștefania GORGHIU